

Wirth Lajos:

SOKASODÓ ELVARRATLAN SZÁLAK

In memoriam Muhoray György
(1948-2005)

Úgy tartja egy régi oszét közmondás, hogy: *Akit a leves megégetett, az a víztől is fél.* Ez erős magyar akcentussal valahogy úgy hangzik: *Básze ke bászodzá je donáj der társzuj.* A mély emberi igazságon túl ennek a mondásnak az a különös érdekessége, hogy a jász szójegyzék két tagja is megtalálható benne: a baza = leves és a dan = víz szavak.

Több mint tíz éve járt városunkban a Via Alanica küldöttsége, akik magukkal hozták ajándékként egy majd ezer oldalas könyv fakszimile kiadásának néhány példányát. A könyv eredetije az 1880-as években készült, és több száz, a fentihez hasonló közmondás és találós kérdés mellett régi oszét meséket és mondásokat tartalmazott, valamint az észak-oszét és dél-oszét nyelvjárások teljes leíró nyelvtanát, hangtannal, szótannal, ragozásokkal és oszét-orosz szótárral egyetemben.

Ez még a magamfajta átlagos érdeklődőnek is fantasztikus élményt jelentett, hát még egy olyan, ősei kultúráját megismerni, megőrizni, megismertetni elhivatott jász számára, mint amilyen Muhoray Gyuri volt. Ő mutatta meg nekem, és adta kölcsön

az általa kapott példányt, és sokat beszélgettünk arról, hogy ezt másokkal is meg kellene ismertetni. Első körben egy hosszabb írásra gondoltunk a Jászsági Évkönyvben, és én igazából úgy és azért kerültem a képbe, mert elég jól elboldogulok a cirillbetűs szövegek magyarításával. Így aztán, bármilyen fájdalmas és jóvátehetetlen immár, alapvetően rajtam múlt, hogy csak beszélgettünk, de az írás nem készült el.

Gyurival való ismeretségünk és – pár hónapos oktatási bizottsági próbálkozást leszámítva – az együttműködésünk a Jászsági Évkönyvhöz kapcsolódik. A kilencvenes évek elején az évkönyv elindítása jó ötletnek

tűnt, és mint az eltelt idő igazolta, az is volt. Azt, hogy mit szeretnénk csinálni elég pontosan tudtuk valamennyien, akik több-kevesebb részt vállaltunk az évkönyv elindítása körüli munkákból. Azt viszont, hogy mindezt milyen formai keretek között, milyen szabályok szerint kell tenni, annál kevésbé. Pethő László szívós kitartására volt szükség ahhoz, hogy a kezdeti nehézségeken, buktatókon túljussunk. Néhány sikertelen próbálkozás után úgy döntöttünk, hogy hatan adjuk össze az alapítvány létrehozásához minimálisan szükséges összeget. Amikor pedig kiderült, hogy alapítványtevő nem lehet kurátor és fordítva, akkor elhatároztuk: hivatalosan Pethő László, Hasznos Rozália és Fodor István lesznek az alapítványtevők, Muhoray György a kuratórium elnöke, B. Jánosi Gyöngyi és jómagam pedig a kuratórium tagjai.

A tényleges munkavégzést természetesen nem befolyásolta a szereposztás. Muhoray Gyuri, mint felelős kiadó éppen úgy részt vett a szerkesztésben, ahogy Pethő Laci, a felelős szerkesztő is igyekezett olcsóbb papírt, vagy olcsóbb nyomdát találni.

A kiadás munkálatain, a kuratóriumi teendőkön és a szerkesztésben való részvételén túl Gyuri szerzőként is megjelent az évkönyvben. Bemutatta Jászberény díszpolgárait (1993), beavatta az olvasót a Jász Világtalálkozó kulisszatitkaiba (1994). Akkor sem szakadt meg ez a kapcsolat, amikor elkerült Jászberényből, és „hivatalos” tisztsége sem volt a kiadvány kuratóriumában, ill. szerkesztésében. Siófokról postázva olyan forrásértékű anyagokat is közölt, mint egy jász diák naplója (1999), és az Amerikában élő jász közösségek élete (2004). Más műfaj képviselnek a hasonlóan igényes, és számos adatot tartalmazó tanulmányai Muhoray Elemér életútjáról (2001), és a Palotás János Vegyeskar történetéről (2002).

Ebből a sorból most már mindenképpen hiányozni fognak a Találós kérdések és közmondások, az oszét mesék és mondák, Az oszét nép hitvilága vagy a Kis oszét nyelvtan címmel eltervezett közös írásaink. Ha valaha elkészülnek, az már csak Muhoray Gyuri emlékének ajánlva történhet, az ő közreműködése nélkül.

Bocs, Gyuri! Sajnálom!

Palláné Szénási Magdolna

A FIATALOK KÉPZÉSÉNEK PROFESSZIONALIZÁLÓDÁSA

(Andrea Óhidy: Professionalität in der Jugendbildungsarbeit Herstellung: Books on Demand GmbH

Germany 2003. 175. p. ISBN 3-8330-1162-9)

Az 1973-ban született szerző városunk Tanítóképző Főiskolájának növendéke volt. Az értékközvetítő és képességfejlesztő csoportban vezető tanárai Fábiánné Kocsis Lenke és Zsolnai József voltak, ők oltották belé a pedagógia iránti elkötelezettséget. Óhidy Andrea tisztelettel és szeretettel emlékszik a főiskolán töltött éveire. Ott tanulta meg, hogy a pedagógusnak a kemény munka, az állandó önképzés útját kell járnia, ha színvonalas, korszerű eredményeket kíván elérni, vagyis azt, hogy minden egyes tanítványa optimálisan fejlődjön.

Andrea a főiskola elvégzése után Németországba került, pedagógusként több területen is tevékenykedett. Évekig dolgozott Münster és Telgte ifjúsági centrumaiban, jelenleg pedig a bielefeldi egyetemen oktat pedagógiát.

Tapasztalatait, tudását nemcsak a katedráról közvetíti, hanem kötetekbe foglalva ki is adja. Ezúttal „A fiatalok körében végzett fejlesztő munka professzionalitásáról” szóló könyvét szeretném bemutatni mindazoknak, akik a neveléssel, a fiatalokkal való foglalkozással valamilyen minőségben kapcsolatba kerülnek. Aligha vitatott, hogy ebben a kérdéskörben sokan vagyunk érintettek, így érdemes megszívlelnünk a nemzetközi szinten is jelentős tapasztalatokat szerzett szerzőnő logikus rendszerbe foglalt gondolatait, melyek alapos elméleti felkészültséget és elhivatott gyakorlati munkavégzést tükröznek. A 175 oldalas könyvben bemutatott konkrét állapotok a 2001-es Lorenz Süd városrész ifjúsági centrumát tárják eléink.

A könyv 1. fejezetében a kérdéskört érintő tudományos nézeteket, eredményeket, szakirodalmat mutatja be elsősorban elméleti megközelítésben. A következő fejezet a pedagógiai munka professzionalitásának kérdéseit boncolgatja. Történelmi keretbe foglalva részletezi a pedagógiai és más szakmák professzionalitásának jellegzetességeit és körvonalazza a szakma fejlődésének elképzelt és kívánatos útjait.

A 3. fejezet a fiatalok körében végzett fejlesztő célzatú munkát ábrázolja. Kitér a fiatalok szerepének meghatározására a modern német társadalomban, és a munka világában.

A következő fejezet írásaiból a német ifjúság nevelése folyamán végzett speciális eljárásokat és munkaformákat ismerhetjük meg. A mai gyakorlat sikereiben és kudarcokban bővelkedő részletes leírása mellől ezúttal sem hiányzik sem az elméleti, sem a történelmi áttekintés.